

Koro ok ta pe har ta pe Páu mupinim

Hom ok ta pe Páu ixo. Jesu rehe har a'e pandu pandu ixo, ame'ẽ ke amõ ta putar ym. A'erehe kyndaha pe a'e ke amõ ta kynda raho. A'ep a'e ixo rahã, kome'ẽ paper ke a'e mupinim.

Koro ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ ta pe amõ ta amõ koty mu'e ixo. Kuja: "Jesu katu te ame'ẽ ke a'e. Anĩ. Tupã aja ym a'e" aja mu'e naĩ.

Ame'ẽ mu'eha ke Páu mukanim tar katu, a'erehe a'e mu'e katu. "Jetehar te ke. Jesu Tupã a'e tĩ" aja mu'e katu. "Mã peja pehẽ ke amõ ta muka'u te'e ym" aja Koro ok ta pe har ta pe Páu mupinim.

Jesu kotyhar ta pe: "Ihẽ mu ta" aja Páu pandu.

Koro ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo

Ame'ẽ ta pe paper pinim ke Páu mondo

¹⁻² Pehẽ riki Koro ok ta pe har ta ke. Tupã kotyhar ta ke pehẽ tĩ. Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo. Ihẽ Páu. Ko Timo ihẽ namõ ixo tĩ. Jande mu aja a'e. Jesu Kirisutu mundo ame'ẽ ke ihẽ. Aja Tupã putar katu. Kirisutu rehe pejurujar katu tĩ. A'erehe jande mu ta aja pehẽ tĩ.

Mã peja pehẽ rehe Tupã ipy'a katu te hũ. Mã peja pehẽ py'a ke a'e muhury katu. A'e riki jande pái keruhũ.

*Myrandu katu rehe pehendu rahã, Jesu rehe pe-
jurujar katu*

³ Tupā namō japandu rahā, pehē rehe har japandu. Arahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja japandu ipe. Aja te'eha jande. Tupā riki Jesu Kirisutu pái keruhū. Jesu riki jandema'e sawa'e te.

⁴ Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu, aja jahendu, a'erehe: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja Tupā pe japandu. Tupā kotyhar ta rehe pehē pep'y'a katu, aja jahendu tī. A'erehe: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja japandu ipe tī.

⁵ Myrandu katu rehe pehendu py rahā, Tupā namō jurujar katu ame'ẽ ta ixo ta, aja pehendu. Jetehar te ke ame'ẽ. A'erehe Jesu rehe pejurujar katu. Tupā namō ixo ta, aja pehendu. A'erehe amō ta rehe pehē pep'y'a katu tī. Tupā namō pexo ta, ame'ẽ ke pekwa katu. Ame'ẽ ke pehē ngi mukanim ym te ta awa. Ywa pe ihī katu, ame'ẽja saka.

⁶ Awa ta rehe Tupā ipy'a katu te hū. Ame'ẽ ke rehe pehendu py rahā, jetehar te ke aja pekwa. A'erehe pehē py'a pemuruwak. Pehē pexoha katu aja pemuruwak tī. Pe, myrandu katu pehē koty amō ta pandu pandu oho. A'erehe amō amō ta hendu katu tī. Aja kome'ẽ ywy keruhū rupi tī. Myrandu katu pandu pandu oho tī. Pe, ngā py'a muruwak tī. Ixoha katu aja muruwak tī.

⁷ Awa ta rehe Tupā ipy'a katu te hū, ame'ẽ ke Epar riki mu'e katu pehē pe. Jande japy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e tī. Jande aja Kirisutu pe a'e paraky ixo tī. Tupā je'ẽha ke a'e pandu pandu, ame'ẽ riki ima'e parakyha ke. Pehē koty jande jaho ym, a'erehe a'e riki Tupā je'ẽha ke pandu pehē pe. (A'erehe pehendu katu ta me'ẽ te'e ehe.)

⁸ Tupā'ā riki pehē pep'y'a rehe ihī katu, a'erehe amō ta rehe pep'y'a katu aja jande pe Epar pandu.

Pehē rehe har Tupā namō japandu pandu

9 A'erehe pehē rehe har jahendu rahā, Tupā namō pehē rehe har japandu pandu. Aja te'eha jande. Kuja inamō japandu:

—Jande pái keruhū! Koro ok ta pe har ta pe ma'e ke nde ereputar ame'ẽ ke emujekwa katu. Nde erekwa katu ame'ẽ ke Ne'ã muwyr. Ame'ẽ namō nde ereputar ame'ẽ ke emujekwa katu ngā pe — aja Tupā namō japandu.

10 Aja rahā, Tupā putar, aja pexo katu ta kȳ. A'e putar ame'ẽ ke pema'ema'e ta kȳ tī. Aja rahā, katu ame'ẽ ke jō pema'ema'e katu ta. Amō we Tupā rehe har pekwa katu te we ta tī.

11 A'e jō riki pyrātā te hū ame'ẽ ke. Ame'ẽ pyrātāha namō pehē py'a mā peja a'e mātā katu. Aja rahā, pehē ke amō ta mupyrara rahā, pehē py'ahu te'e pehendu ta kȳ.

12 Ixotyhar ta pe ma'e katu ame'ẽ ke a'e me'ẽ me'ẽ ta kȳ. A'e ixo ame'ẽ renda pe me'ẽ me'ẽ ta kȳ. Ame'ẽ renda rupi wera te hū. (Aja rahā, Tupā a'ep ixo, aja mujekwa katu.) “Ihēma'e ta ke” aja a'e pandu, a'erehe ma'e katu ame'ẽ ke pehē pe a'e me'ẽ me'ẽ ta tī. A'erehe jande pái keruhū namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe. Pehē rury katuha namō aja pepandu.

13 Satana kotyhar ta ke jande kwe. (Ājā ramūi a'e.) Apo Tupā ra'yr kotyhar ta ke jande ke Tupā muruwak. A'erehe Ta'yr kotyhar ta ke jande apo 'y. Ta'yr rehe a'e ipy'a katu te. Pe, Ta'yr pandu ame'ẽ ke rehe jahendu katu jaxo rahā, jande rehe Tupā usak katu. Ymanihar jaxoha aja ym jande apo 'y.

Satana kqtyhar ta aja jaxo rahā, ymanihar jaxoha namō jaxo. Katu ym aja.

¹⁴ Apo anī. Ta'yr kqtyhar ta ke jande apo 'y, a'erehe Satanama'e pyrātāha ngi jande ke Ta'yr muhem. Upa jaka'u te'ha ke jama'ema'e. Ame'ē ke rehe Ta'yr muhepy. A'erehe jande rehe Tupā ipy'a jywyr katu tī.

Kirisutu rehe har

¹⁵ Tupā rehe usak ym te awa. Kirisutu rehe awa usak, a'erehe Tupā rehe usak, ame'ēja saka tī. Tupā a'e tī. 'Ar nixói te rahā, pete'e a'e ixo. Upa katu te ma'e ke a'e mujā. Ame'ē 'ar kqty te we a'e katu te ha ke.

¹⁶ A'e ixo, a'erehe upa katu te ywa rehe ihī ame'ē ke Tupā mujā. Upa katu te kome'ē ywy keruhū pe ixo, ame'ē ta ke mujā tī. Awa usak, ame'ē ke mujā. Usak ym, ame'ē ke mujā tī. Kuja awa usak ym ame'ē ta ke mujā tī. Je'ēha rahoha ta ke mujā. (Ame'ē ta rehe usak ym awa.) Ame'ē tama'e kapitā keruhū ta ke mujā tī. (Ame'ē ta rehe usak ym tī.) Upa katu te ame'ē ta ke a'e mujā tī. Kirisutu je'ēha rupi upa katu te mujā. Upa katu te mujā, ame'ē kapitā keruhū te Kirisutu.

¹⁷ Kome'ē ywy keruhū nixói te rahā, pete'e a'e ixo. A'e ixo, a'erehe upa katu te ma'e ke henda pe katu aja ihī tī.

¹⁸ A'e riki jurujar katu ame'ē tama'e kapitā keruhū. Pe, jurujar katu ehe ame'ē ta riki hete aja. Iākā aja riki Kirisutu. (Aja rahā, ixotyhar ta hendu katu ehe.) A'e riki jurujar katu ehe ame'ē ta ke muhā katu. Tupā ra'yr ke a'e. A'e riki manōha ngi kwera katu py uhem. A'erehe upa katu te ma'e ke ihī, ame'ē ta 'ar kqty te we a'e katu te ha ke.

19 Upa katu te Tupā aja Ta'yr a'e tī. Juja katu te a'eta tī. Aja Tupā putar katu.

20 Tupā pandu:

—Ihē ra'yr riki upa katu te ma'e ke mukatu ta ihē pe tī — aja.

Myra ngā mupia ame'ẽ ke rehe Ta'yr manō, a'erehe Tupā hury katu ngā rehe tī. Upa katu te a'e mukatu, hury katu ngā rehe tī. Kome'ẽ ywy keruhū pe ixo, ame'ẽ ta rehe hury katu. Ywa rehe ma'e mujā, ame'ẽ ke ihī. Ame'ẽ mukatu tī. Ame'ẽ ta rehe hury katu tī.

Tupā rehe katu ame'ẽ ta ke pehē apo 'y

21 Tupā rehe har pehē py'a pe pekwa ym te pexo kwe. Pexo ai te'e, a'erehe huwajan ta aja pexo. Pehē py'a pe ma'e jaxer ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo tī, a'erehe huwajan ta aja pexo tī.

22 Pe, ehe katu ame'ẽ ta ke pehē apo 'y, aja pehē ke a'e muruwak. Ta'yr manō, a'erehe pehē ke a'e muruwak katu. Aja rahā, a'e ixo ame'ẽ pe pehē ke a'e muhyk katu ta. Pehē riki katu te ame'ẽ ta ke aja a'e muhyk katu ta. Pehē py'a juhyk ame'ẽ ta aja tī. Pehē ke muhyk katu ta tī. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehē pe aja pehē ke a'e muhyk katu ta tī.

23 Kuja katu tiki. Jesu rehe tapijar te'e we pejurujar katu pexo rī. Ehe har pejumu'e katu te we pexo rī. Myrandu katu ke pehendu rahā, myja Tupā namō amō ixo katu ta, aja pehendu. Pejurujar katu ehe tī. Tupā namō pexo ta, ame'ẽ pekwa katuha ke pemukanim ym ta me'ẽ te'e. Ame'ẽ myrandu katu ke kome'ẽ ywy keruhū pe har ta pe amō ta pandu pandu oho. Ame'ẽ ke ihē

apandu pandu axo tī. Ame'ẽ rehe ihē aparaky axo. Ihē Páu.

Tupāma'e miasu ke ihē

²⁴ Jesu rehe har ngā pe ihē apandu pandu, a'erehe ihē ke amō ta mupyrara. (A'erehe pehē pe katu tī. Ehe har pehē pe kome'ẽ paper rehe ihē amujekwa tī.) A'erehe ihē ruryha namō ihē py'ahu te'e ahendu. Kirisutu ke amō ta mahy hū. Ame'ẽ mahyha a'ewan ym we rī. Jurujar katu me'ẽ ta riki Kirisutu rete aja saka. Pe, ame'ẽ ta ke amō ta pyrara hū. Ihē ke aja tī. Ihē ke mupyrara hū ngā ixo tī. Aja rahā, Kirisutu pyraraha ke ihē riki amumba ta rī.

²⁵ Jesu rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe Tupā je'ẽha ke ihē amu'e katu. Ame'ẽ parakyha ke Tupā me'ẽ ihē pe. Pehē pe aja tī. Amu'e katu tī. Upa katu te ima'e je'ẽha ke ihē apandu katu ngā pe.

²⁶ Yman ima'e je'ẽha ke kome'ẽ ywy keruhū pe har ta pe a'e mujekwa ym rī. Apo ixotyhar ta pe a'e mujekwa katu 'y.

²⁷ Kuja a'e ukwa. Pehē py'a rehe Kirisutu ihī katu. Ame'ẽ ke yman a'e mujekwa ym rī. Apo ame'ẽ ke ixotyhar ta pe a'e mujekwa katu. Mā katu te hū ame'ẽ ke ame'ẽ. Ima'e katu te ha ke pesak ta tī. Ame'ẽ ke yman mujekwa ym tī. Apo upa ame'ẽ ke a'e mujekwa katu tī.

²⁸ Kirisutu rehe har upa ngā pe japandu pandu. Upa jande jakwa katuha namō upa ngā ke jamu'e katu. "Pejurujar katu ehe" aja japandu ngā pe tī. Aja rahā, aja pame katu te Tupā ruwa koty jamuhyk ta, ame'ẽja saka. "Ko Kirisutu kotyhar ta ke. Ehe har ukwa katu te ame'ẽ ta ke" aja jamuhyk ta.

29 Ame'ẽ ke rehe ihẽ aparaky hū. Ima'e je'ẽha ke ihẽ apandu, ame'ẽ riki ihẽma'e parakyha ke. Ima'e pyrātā te ha ke Kirisutu muwyr ihẽ pe. A'erehe ima'e je'ẽha ke ihẽ apandu hū.

2

Ihẽma'e aparakyha rehe har apandu ta

1 Ko pehẽ pekwa katu aja ihẽ aputar. Pehẽ rehe har Tupā namō ihẽ apandu pandu te hū. Ihẽ aparaky hū, ame'ẽja saka. Raoniséi ok ta pe har ta rehe har aja tī. Pehẽ rekoha juramā rupi upa katu te ihẽ rehe usak ym ame'ẽ ta rehe har aja tī. Tupā namō apandu pandu tī.

2 Kuja Tupā namō ihẽ apandu:

—Jande pái keruhū! A'eta py'a ke emātā katu. Peteñhar aja mā peja a'eta ipy'a katu a'eta juehe ixo. Mā peja nde rehe har a'eta ukwa katu te. Aja rahā, ka'u te'e ym ta. Kirisutu rehe har nde eremujekwa, ame'ẽ ke a'eta ukwa katu te ta tī. Yman ehe har ngā pe nde eremujekwa ym. Apo nde eremujekwa katu 'y — aja ihẽ apandu inamō.

3 Upa ma'e ke Tupā ukwa katu te a'e. Ame'ẽ ke Kirisutu mujekwa jande pe. Pe, Kirisutu rehe har amō ukwa katu rahā, Tupā ukwa katuha ke a'e ukwa ta tī.

4 Ko pehẽ pe ihẽ amupinim aĩ. Te'e amō ta pandu. Aja je'ẽ hâtā tā pehẽ namō. Mā peja pehẽ ke a'eta muka'u te'e ym. Ame'ẽ ta panduha rehe pehendu rahā: “Mā! Katu” aja pekwaha naĩ. Anĩ. Ame'ẽ je'ẽha namō mā peja pehẽ ke muka'u te'e ym.

5 Pehẽ namō ihẽ axo ym. Pe, pehẽ rehe har ihẽ py'a pe ihẽ akwa akwa axo. Kirisutu rehe pehẽ

johu pejurujar katu te. Pehijar ym, aja ihē ahendu, a'erehe ihē rury katu axo.

Kirisutu namō pehē juehe katu pexo

6 Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu a'erehe pepandu: “A'e riki jandema'e sawa'e te” aja pehē py'a pe pemu'am. A'erehe inamō pehē juehe katu pexo.

7 Mā peja pahar a'e ke pehijar ym. Myra rapo yppyp ihon, aja inamō pexo katu. (Pehijar ym.) I'y tiha oho, aja ehe har pejumu'e katu te we pexo rī. Pehē ke Epar mu'e, aja pejurujar katu te we rī. Tupā namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe.

8 Pesak katurahā! Kirisutu rehe har pehē ke amō muka'u te'e rahā, katu ym tiki. Ngā ukwaha namō muka'u te'e. Jaxer ke ame'ẽ ukwaha. Ame'ẽ ke hamūi ta ukwaha ke ngā ukwa ixo. Kirisutu mu'e aja ym ame'ẽ. Pe, Tupā rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ukwaha ke namō muka'u te'e tī. Ame'ẽ ke Kirisutu mu'e aja ym tī.

9 Kirisutu uwyr rahā, awa te'e a'e aja kome'ẽ ywy keruhū pe a'e ixo. Tupā a'e tī. Juja katu te a'eta tī.

10 Inamō pehē juehe katu pexo. A'erehe Kirisutu rehe har pekwa katu te, aja pexo. Amō Tupā je'ẽha rahoha ta riki kapitā keruhū ta ke. Ame'ẽ ta 'ar koty te we Kirisutu pyrātā te hū ha.

Pehē ke Tupā muhā katu

11 Pehē py'a rehe Kirisutu ihī, ame'ẽ riki pehē pirer ke pejupā, ame'ẽja saka. (Ame'ẽ ke ixotyhar ta ke pehē, aja mujekwa.) Ame'ẽ ke amō mujā ym. Kirisutu mujā ame'ẽ ke. Aja rahā, ma'e peka'u te'eha ke pema'e tar katu rahā, pepandu ta: “Anī.

Japutu'u ta ingi" aja. (Aja rahā, ame'ẽ ma'e peka'u te'eha pema'eha ngi pehē ke Kirisutu muhem.)

¹² Pe, y pehē ke amō mujahuk rahā, Kirisutu namō pehē ke amō ta jptym, ame'ẽja saka. Aja rahā, pexo ai te'e, ame'ẽ ke pehijar aja pemujekwa. Pe, y ngi pehē ke amō muhem rahā, Kirisutu namō pehē ke Tupā mukwera katu muhem, ame'ẽja saka tī. Aja rahā, pexoha pyahu, aja pexo. Pejurujar katu ehe, a'erehe Kirisutu namō pehē ke a'e mukwera katu muhem, ame'ẽja saka.

¹³ Yman pemanō ame'ẽja saka pehē. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e, a'erehe pemanō, ame'ẽja saka. Amō awa ta aja pehē. Jundéu awa ta ym. Amō awa ta ke pehē, a'erehe pemanō ame'ẽ ta ke pehē kwe tī. Apo anī. Kirisutu namō pehē juehe katu pexo 'y. A'erehe pehē ruhā te hū aja pexo apo 'y. Ma'e jaka'u te'eha ke jande johu jama'ema'e. Ame'ẽ ke jande py'a ngi Tupā juhyk. Pe, jande rehe ipy'a ke a'e mujywyr.

¹⁴ Upa jandema'e ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke paper rehe amō mupinim, ame'ẽja saka riki. Pe, ame'ẽ paper ke Tupā munixói te 'y. Kirisutu manō, ame'ẽ myra ngā mupia ame'ẽ ke rehe ame'ẽ paper ke Tupā munixói te 'y. (Aja upa katu te mukanim.)

¹⁵ A'erehe amō ta ke ãjā ta mukyje, ame'ẽ ke Kirisutu mukanim 'y. Myra ngā mupia ame'ẽ ke rehe a'e manō rahā, ãjā tama'e pyrātāha ke a'e muputu'u. Ame'ẽ ke a'e mujekwa ngā pe. A'erehe upa ngā ukwa katu apo 'y. (A'erehe ãjā ta ngi ngā kyje ym ta me'ẽ te'e.)

Mu'eharan ta rehe pehendu ym

¹⁶ Pesarahā! Ma'e ke pe'u, ame'ẽ rehe har katu ym, aja mu'eharan ta pandu. Ame'ẽ ta rehe pehendu ym. Amō ma'e wera rahā, Tupāma'e ame'ẽ, a'erehe peparaky ym, aja pandu tī. Jahy pihun te rahā, aja tī. Peparaky ym tī. Jundéu awa tama'e putu'uga 'ar rahā aja tī. Peparaky ym tī, aja a'eta mu'e tī. Upa aja mu'eharan ta mu'e ame'ẽ ke rehe pehendu ym.

¹⁷ Upa ame'ẽ ta riki ma'e mujekwaha jō. Kuja. Yman rahā uwyr ame'ẽ ke mujekwa. Ame'ẽ uwyr apo 'y. Kirisutu a'e. A'erehe mu'eharan ta rehe pehendu ym.

¹⁸ A'eta rehe pehendu ym, a'erehe pexoha riki katu ym aja amō ta pandu naī. Mā peja pemukahem ym. Ame'ẽ ta riki Tupā je'ēha rahoha ta rehe ipy'a moī moī katu, aja a'eta pandu. Pehē aja ym. (Tupā je'ēha rahoha ta rehe pehē py'a pemoī ym.) A'erehe pexoha katu ym aja pandu naī tī. Katu ym a'eta juehe aja a'eta pandu a'eta jupe. Ame'ẽ riki te'e. (A'eta katu te aja ukwaha.) Ixeraiha aja a'eta usak, a'erehe ukwa katu te aja a'eta pandu naī tī. A'erehe a'eta katu te aja a'eta jupe ukwaha naī.

¹⁹ Ame'ẽ ta Kirisutu kotyhar ta ym apo. Anī. Hijar oho.

Kirisutu riki jurujar katu ame'ẽ ta ākā aja saka. (Aja rahā, ixotyhar ta hēndu katu ehe.) Jurujar katu ame'ẽ ta hēndu katu ehe rahā, pyrātāha ke a'e muwyr ngā pe. (Jurujar katu ame'ẽ ta Kirisutu rete aja saka.) Hajy amō ke pyrātā katu. Mutariha aja tī. Pyrātā katu tī. (Aja Kirisutu namō ixotyhar ta juehe katu ixo rahā, Tupā putar aja ehe har ukwa katu te we ta ixo.)

Awama'e ukwaha rehe pehendu ym

²⁰ Kirisutu riki manō rahā, inamō pemanō ame'ēja saka tī. Aja rahā, Tupā rehe hendu ym ame'ē ta ukwaha ngi pehē ke a'e muruwak. A'erehe Tupā rehe hendu ym ame'ē ta aja pexo rahā, katu ym tiki.

²¹ A'eta pandu:

—Kome'ē mi'u pe'u ym. Pemanga ym tī. Pepyhyk ym te tī — aja.

²² Ame'ē mi'u amō u'u. A'engi pusu ngi uhem riki. A'erehe a'eta pandu ame'ē ke awa ta ke te'e pandu ame'ē ke jō. A'etama'e ukwaha ke mu'e, ame'ē jō. (A'erehe upa ame'ē rehe pehendu ym.)

²³ Jete! Huryha namō Tupā je'ēha rahoha ta rehe ipy'a ke a'eta moī moī rahā, a'eta ukwa katu te, aja mujekwa naī. A'eta katu ym a'eta juehe aja a'eta jupe naī. Aja rahā, ukwa katu te, aja mujekwa naī tī. Ma'e ke u'u ym te rahā aja tī. Ukwa katu te, aja mujekwa naī tī. Pe, upa ame'ē ta aja ma'ema'e rahā, ipy'a pe ma'e ka'u te'eha ma'eha ke ukwa ukwa ixo. Ame'ē ke muputu'u ym. (Pe, ukwa ukwa ixo, aja a'eta ma'ema'e ixo tī.) Katu ym aja. A'erehe ame'ē mu'eharan ta rehe pehendu ym pehē.

3

Ywa pe har ma'e katu ame'ē ke pekwa pekwa pexo

¹ Kirisutu ke Tupā mukwera katu muhem rahā, pemanōha ngi pehē ke a'e mukwera katu muhem tī, ame'ēja saka. A'erehe pexoha pyahu aja pexo katu. A'erehe ywa pe pehē pexo, aja pekwa pekwa pexo. (Aja rahā, Tupā putar ame'ē ke pema'ema'e,

ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo tĩ.) Ame'ẽ ywa pe Tupã rake Kirisutu wapyk uĩ. Ijywa katu koto wapyk. (Aja rahã, katu te ame'ẽ ke a'e, aja mujekwa katu.)

² Ywa pe ma'e ke ihĩ. Ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo. (Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ke pema'ema'e ta.) Kome'ẽ ywy keruhũ pe ma'e ke ihĩ, ame'ẽ rehe har pekwa pekwa ym pexo. (Aja rahã, kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta aja ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym ta tĩ.)

³ Aja rahã, pemanõ, ame'ẽja saka pexo. A'erehe kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta ma'e ke rehe har pekwa pekwa ym pexo. Tupã namõ pehẽ juehe katu pexo. Aja rahã, Kirisutu ixoha te aja pexo katu tĩ. Ame'ẽ ke Tupã mujekwa ym we rĩ. (Kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta pe mujekwa ym we rĩ.)

⁴ Pe, Kirisutu jywyr rahã, inamõ pexo ta tĩ. Katu te ha namõ a'e jywyr ta. (Arahã upa ngã pe pexoha te ke Tupã mujekwa katu ta.)

Pexo ai te'e kwe

⁵ Pesarahã! Ma'e ka'u te'eha ke kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta ma'ema'e tar katu. Aja pehẽ tĩ. Ame'ẽ ke pemukanim ta me'ẽ te'e. Kuja! Amõ kũjã rehe peka'u te'e ym. Amõ sawa'e rehe peka'u te'e ym tĩ. Pehẽ py'a pe ma'e jaxer ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo ame'ẽ ke peputu'u ingi. Peka'u te'e ym. Amõ tama'e ke rehe pehẽ py'a pemoõ ym tĩ. Ame'ẽ ta rehe pehẽ pemoõ rahã: "Ko tupã" aja ame'ẽ rehe pehẽ pekwa. Katu ym aja.

⁶ Upa aja me'ẽ ke amõ ta ma'ema'e. Aja rahã Tupã je'ëha rehe hendu ym. A'erehe ame'ẽ ta ke Tupã mahy hũ ta.

⁷ Aja pehē kwe tī. Pexo ai te'e kwe tī.

⁸ Apo upa amō we ma'e ke pehijar ta me'ẽ te'e. Kuja. Peparahy ym. Peje'ẽ je'ẽ hū ym tī. Amō ta rehe har katu ym peje'ẽ ym tī. Amō ta rehe pehē juru ai ym tī.

⁹ Amō ta pe te'e ym pehē tī. Yman aja te'e pexo ame'ẽ ke pehē tī. Apo ame'ẽ pexoha ke pehijar ta me'ẽ te'e.

Pexoha pyahu aja pexo katu

¹⁰ Apo pehē py'a pe katu ame'ẽ ke jō pekwa pekwa pexo. Pehē py'a pyahu, ame'ẽja saka. Ame'ẽ ke Tupā moī. A'e riki pyahu aja mujā. Amō amō we rahā, ame'ẽ ke a'e mukatu te we ixo rī. Aja rahā, a'e katu te ha aja pehē tī. Aja rahā, juehe har pehē pe a'e mujekwa katu te we ta rī.

¹¹ Ixotyhar ta pyahu aja ixo. A'erehe juja katu te awa ta ipe. Amō koty koty awa ta ke aja ym ipe. Ko jundéu awa ta ke aja a'e ukwa ym. Ko jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke aja a'e ukwa ym tī. Ko ipirer jupā ame'ẽ ta ke aja a'e ukwa ym tī. Ko ipirer jupā ym ame'ẽ ta ke aja ukwa ym tī. Ko amō awa ta aja ukwa ym tī. Ko ukwa ym te ame'ẽ ta ke aja ukwa ym tī. Ko miasu ta ke aja ukwa ym tī. Ko miasu ym ame'ẽ ta ke aja ukwa ym tī. Upa awa ta juja katu te ipe. Kirisutu jō riki katu te me'ẽ ke. Upa jurujar katu ame'ẽ ta py'a rehe a'e ihī katu. A'erehe upa ixotyhar ta juja katu te ipe.

Amō ta rehe pep'y'a katu

¹² Pehē riki Tupā kotyhar ta ke. Pehē rehe a'e ipy'a katu. Pehē rehe a'e katu usak tī. A'erehe ixotyhar ta ke aja a'e muruwak. A'erehe amō ta rehe pepyrara pesak katu ta me'ẽ te'e. Pep'y'a katu

amō ta rehe tī. Pahar je'ēha pemujywyr ym amō ta pe tī. Pahar peparahy ym amō ta rehe tī. “Mā! Katu te me'ē ke jande” aja ym pekwa pekwa pehē juehe har.

¹³ Pehē pe jaxer amō ta ma'e rahā, peje'ē ym a'eta pe. Pehē py'a pemujywyr katu ehe tī. Pehē pe amō je'ē je'ē hū rahā, pahar pehē py'a pemujywyr ehe. Pehē rehe Kirisutu ipy'a jywyr, aja pehē py'a pemujywyr amō ta rehe tī.

¹⁴ Amō we tī. Kuja riki katu te ame'ē ke. Amō ta rehe pepy'a katu. Aja rahā, pehē katu te pehē juehe pexo.

¹⁵ “Myja ihē axo ta my? Ma'e ihē ama'e ta my?” aja pexo rahā, mā peja pehē py'a ke Kirisutu muhury katu. Aja rahā, pehē pema'eha rehe: “A'e tī” aja a'e pandu tī. (Aja ym rahā, pema'e ym ma'e ke.) “Peteīhar aja pexo tī. Pehē kotoyhar ta namō pehē juehe katu pexo” aja Tupā mujekwa katu pehē pe. Aja rahā pehē py'a ke a'e muhury katu tī, aja pekwa ta. Pe, Tupā pe: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pepandu katu.

Tupā rehe har pejyngar katu

¹⁶ Kirisutu je'ēha ke pehē py'a pe pemupyta katu. Katu te ame'ē ke pemu'e katu pehē jupe. Ukwa katuha ke pehē pe Tupā muwyr, ame'ē namō pemu'e katu pehē jupe. Tupā je'ēha ke pejyngar. Tupā rehe har pejyngar tī. Tupā mujekwa ame'ē ke pejyngar tī. Tupā rehe pejyngar rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pehē py'a pe pekwa pekwa pexo ehe har.

¹⁷ Upa katu te pema'ema'e, ame'ē ke Jesu je'ēha rupi pema'ema'e. Upa katu te pepandu ame'ē ke

Jesu je'ëha rupi pepandu tī. A'e riki jandema'e sawa'e te. Pejurujar katu ehe, a'erehe Tupā namō pepandu rahā: "Ne jō riki katu te me'ë ke" aja pepandu ipe. A'e riki jande pái keruhū.

Kirisutu kotohar ta ma'ema'eha, ame'ë rehe har

18 Ixawa'e katu me'ë ta! Pehē pe apandu apo 'y. Pehē riki Kirisutu kotohar ta ke, a'erehe pehē sawa'e ta rehe pehendu katu ta me'ë te'e.

19 Hakehar katu me'ë ta! Pehē pe apandu apo 'y! Pehē rakehar ta rehe pepy'a katu. Peje'ë je'ë hū ym a'eta pe.

20 Kurumī ta aja tī. Kūjātāi ta aja tī. Ta'yn ta aja tī. Kirisutu kotohar ta ke pehē tī, a'erehe upa katu te nde pái pandu ame'ë ke rehe pehendu katu. Ne māi rehe aja tī. Pehendu katu tī. Aja rahā, katu tiki. Aja rahā, Tupā ke pemuhury katu, ame'ëja saka.

21 Ko ipái ta pe ihē apandu katu. Pehē ra'yr ta ke pemuparahy ym. Pehē rajyr ta ke aja tī. Pemuparahy ym tī. Imāi ta pe apandu tī. Pehē membyr ta ke pemuparahy ym tī. Pemuparahy rahā, a'eta jupyai ta ixo. Katu ym aja. A'erehe pemuparahy ym.

22 Ko miasu ta pe ihē apandu apo. Sehar pehē jar ta ixo. Upa katu te ame'ë ta pandu ame'ë ke rehe pehendu katu. Amō ta riki ijar usak u'am rahā jō paraky katu. Aja rahā, ijar pandu ta: "Pehē katu" aja ukwaha jupe. Aja ym pehē. Tupā rehe pehē py'a pemoï moï katu, a'erehe peparaky katu. Pemuka'u te'eha aja ym peparaky.

23 Peparaky rahā, peparaky katu. Tupā pe peparaky pexo, aja pekwa pekwa pexo. A'erehe

peparaky katu. Pehē jar ta rehe jō peparaky pexo, aja ym pekwa pekwa pexo.

²⁴ Tupā riki ma'e ke pehē pe me'ẽ ta, aja pekwa pekwa pexo. Ixotyhar tama'e ke a'e mupyta katu. Yman rahā, a'e me'ẽ ta pehē pe. Pesarahā! Kirisutu riki pehē jar te. Peparaky ipe, aja pekwa pekwa pexo.

²⁵ Katu ym ame'ẽ ke amõ ma'e rahā, aja juja Tupā mujywyr ta ipe. Awa ta rehe juja katu te a'e usak. A'erehe katu ym ame'ẽ ke amõ ma'ema'e rahā, ame'ẽ ke a'e mupyrara ta tī.

4

¹ Ko miasu jar ta pe ihē apandu apo. Penupā ym, miasu ta ke. A'eta paraky katu rahā, pemuhepy katu a'eta pe tī. Pesarahā! Pehē jar keruhū ywa pe ixo tī, aja pekwa pekwa pexo. (Kirisutu a'e.) A'erehe katu ame'ẽ ke miasu ta pe pema'ema'e tī.

Tupā namõ pepandu katu

² Ma'e ke rehe har Tupā namõ pepandu pandu rahā, pahar ame'ẽ rehe har pepetu'u ym. Pepandu katu te we rī. Aja te'eha pehē. Peta kȳ. Aja rahā, pepyhýi ym ta pexo. (Aja rahā, tapijar te'e we Tupā namõ pepandu pandu katu ta.) Tupā namõ pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe tī.

³ Kirisutu rehe har ihē apandu. (Ame'ẽ ke amõ ta putar ym. A'erehe ihē ke kyndaha pe amõ ta kynda raho.) A'erehe kyndaha pe ihē axo apo. Pe, Tupā namõ pepandu rahā, jande rehe har pepandu tī. Kuja pepandu ipe:

—Páu ta ke emupoir. Aja rahā, ne je'ēha ke a'eta pandu pandu katu ta. Yman Kirisutu rehe har ngā ukwa ym, ame'ē ke a'eta mujekwa katu ta apo — aja Tupā namō pepandu katu.

⁴ Kuja inamō pepandu tī:

—Páu pandu rahā, mā peja Kirisutu rehe har a'e mujekwa katu te. Aja rahā, katu tiki — aja inamō pepandu ihē rehe har.

Amō ta pe Tupā je'ēha pemujekwa katu

⁵ Jesu rehe jurujar ym ame'ē ta ixo. Ame'ē ta namō pexo rahā, pekwa katuha namō pexo katu. Amō amō rahā, ame'ē ta rehe pesak rahā, Tupā je'ēha ke pepandu katu ngā pe. Ame'ē angaha ke pemukanim ym.

⁶ Amō ta namō pepandu rahā, panduha katu ame'ē ke pepandu. Jaxer aja ym pepandu. Pehē pe amō pandu: “Myja my?” Aja rahā, ame'ē ke pemujekwa katu ipe rahā, katu tiki.

Koro ok ta pe har ta pe Páu rehe har Tik mujekwa ta

⁷⁻⁸ Tik ke pehē koty ihē amondo ta. Jande mu aja a'e tī. Ihē apy'a katu ehe ame'ē ke a'e tī. Ihē aja Kirisutu rehe a'e paraky ixo. Ima'e je'ēha ke a'e pandu, ame'ē riki Tikma'e parakyha. Tik pandu ame'ē ke a'e ma'ema'e katu. Pehē koty uhyk rahā, upa ihē rehe har pandu ta pehē pe. A'erehe pehē koty ihē amondo ta kÿ. Myja jande johu jaxo, ame'ē rehe har pehē pe a'e mujekwa ta tī. Aja rahā, pehē ke muhury katu ta.

⁹ Inamō One oho ta tī. Jande mu aja a'e tī. Ihē apy'a katu ehe ame'ē ke a'e tī. A'e pandu ame'ē ke a'e ma'ema'e katu. Pehē kotyhar ke a'e. Sehar

myrandu ke upa katu te a'eta jumokōi pandu ta
pehē pe.

Katuha ke ngā mondo

¹⁰ Arita riki katuha ke mondo ixo pehē pe. Ihē namō kyndaha pe a'e ixo. Katuha ke Mak mundo ixo tī. Manambe anam ke a'e. Ehe har ihē apandu pehē pe kwe. Pehē koty a'e uhyk rahā, pehē rury katuha namō ipo ke pepyhyk katu ingi, aja ihē apandu kwe.

¹¹ Josue amō her Jusu. Katuha ke a'e mundo ixo tī. Ame'ē mahapyr jundéu awa ta ke. Ma'e Arita, Mak, Josue. Jundéu awa ta ngi har a'eta mahapyr jō ihē namō Tupā rehe har pandu pandu. Ta'yṛ rehe jurujar katu ame'ē ta pe Tupā pandu katu: "Ihē kotyhar ta ke pehē apo 'y. Aputar katu" aja. Ame'ē je'ēha pyahu ame'ē ke ame'ē mahapyr sawa'e ta mujekwa katu ngā pe. Ihē namō mujekwa katu. Ihē ke a'eta mahapyr muhury katu tī.

¹² Epar riki katuha ke mondo ixo a'e tī. A'e riki pehē kotyhar tī. Jesu Kirisutu rehe a'e paraky tī. Ima'e je'ēha ke pandu, ame'ē riki Eparma'e parakyha ke. Pehē rehe har Tupā namō a'e pandu pandu hū.

—Mā peja Koro ok ta pe har ta py'a ke emātā katu. Aja rahā, jurujar katuha ke a'eta hijar ym ta. Nde rehe har a'eta ukwa katu te. Aja ixo 'y. Upa katu te nde ereputar ame'ē ke a'eta ukwa katu te, aja mā peja a'eta ixo tī — aja pehē rehe har Tupā namō Epar pandu pandu hū.

¹³ Jete! Ihē apandu katu. Pehē rehe har Tupā namō a'e pandu pandu hū. Raoniséi ok ta pe har ta rehe har aja tī. Tupā namō pandu pandu hū tī.

Iera ok ta pe har ta rehe har aja tī. Tupā namō pandu pandu hū tī. Ame'ẽ rehe ahendu tī.

¹⁴ Ruk riki katuha ke pehẽ pe mondo ixo a'e tī. Ndutu ke a'e. Jande japy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e. Nema riki katuha ke pehẽ pe mondo ixo a'e tī.

¹⁵ "Katuha ke jande jamondo jaxo" aja Jesu kotyhar ta pe pepandu. Raoniséi ok ta pe ixo ame'ẽ ta pe pepandu tī. Jande mu aja ame'ẽ ta tī. Amō kūjā pe aja tī, ma'e Nin pe. Jandema'e katuha pepandu ipe. Hok pe Jesu kotyhar ta jy'ar. Ame'ẽ ta pe jandema'e katuha ke pepandu tī.

¹⁶ Kome'ẽ paper pinim rehe upa pesak rahā, Raoniséi ok ta pe har ta koty pemondo tī. A'ep Jesu kotyhar ta usak katu ta tī. Aja Raoniséi ok ta pe har ta amō paper pinim pehẽ pe mondo rahā, ame'ẽ rehe pesak katu tī.

¹⁷ Kuja Aki pe pepandu katu:

—Kirisutu rehe nde ereparaky erexo. Ame'ẽ ke ehijar ym — aja pepandu ipe. (Tupā je'ëha ke a'e pandu, ame'ẽ riki ima'e parakyha ke.)

Ihē atu amupinim aī

¹⁸ Ko ihē po pe te'e ihē amupinim aī. Ihē Páu. Kauha ke pehẽ pe ihē amondo axo. Ko kyndaha pe ihē axo. Tupā namō pepandu rahā, ihē rehe har pepandu ipe.

Mā peja pehẽ rehe Tupā ipy'a katu te hū.
Upa.

**Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11